

Broj: 01-66/25-7
Podgorica, 22.07.2025. godine
MB

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG" br. 42/2011, 32/2014 i 21/17) i člana 40 Pravila o radu Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 53/14), nakon sprovedenog ispitnog postupka po pritužbi XX, daje

MIŠLJENJE

I Uvod

1. Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore obratila se XX, koja je u obraćanju navela: da se obraća povodom slučaja njenog brata od tetke, koji je na izdržavanju kazne zatvora u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija; da je krajem avgusta njemu umro otac i da nije obaviješten o tome; da se obraćao instituciji Ombudsmana, ali da ta obraćanja nijesu stigla do institucije, te da prenosi njegovu molbu iz zatvora da ga predstavnici Zaštitnika posjete u zatvoru.

II Postupanje Zaštitnika

2. U cilju utvrđivanja relevantnih činjenica i okolnosti, predstavnici Zaštitnika su dana 13.2.2025. godine posjetili lice na izdržavanju kazne zatvora XX i obavili povjerljiv razgovor, u kojem je isti naveo: da se prethodno nalazio u istražnom zatvoru u Bijelom Polju; da mu 31.8.2024. godine, kada se nalazio u zatvoru u Bijelom Polju, nije dozvoljeno da pođe na sahranu svom ocu; da su mu nakon dva dana od smrti oca, saopštili da mu je otac preminuo; da mu je otac preminuo u subotu ujutru u 08:00 časova, a da su njemu saopštili u ponedjeljak ujutru oko 09:00 časova; da je UIKS- Zatvor u Bijelom Polju tvrdio da su oni poslali smrtovnicu sudu u Bijelom Polju na vrijeme, kako bi mu bilo odobreno da ide na sahranu, ali da nijesu dobili odgovor; da je prije toga pisao sudiji za istragu da mu dozvoli da posjeti oca, ali da mu nije bilo dozvoljeno i da mu je to usmeno saopšteno; da nije dobio pisani odgovor od suda u Bijelom Polju, iako je pisao više puta za posjetu ocu; da je poslao molbu da bude sproveden na pomen povodom 40 dana od smrti oca i da mu je to odobreno, te da smatra da su mu time što nije mogao poći na sahranu povodom smrti oca povrijeđena prava.

2.1. Zaštitnik je u skladu sa članom 35 stav 2 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore aktom br. 01-66/25-2 od 24.2.2025. godine, zatražio od UIKS-a – Zatvora u Bijelom Polju izjašnjenje povodom navoda iznesenih u pritužbi.

2.1.1. Kako u ostavljenom roku, a ni nakon toga, UIKS- Zatvor u Bijelom Polju nije dostavio izjašnjenje, zaštitnik je uputio urgenciju – akt br. 01-66/25-3 od 17.3.2025. godine, radi dostavljanja traženog.

2.2. Uprava za izvršenje krivičnih sankcija je dostavila izjašnjenje akt UKD-br. 184/25 od 31.3.2025. godine, koji je u instituciju Zaštitnika zaveden 3.4.2025. godine, u kojem se u bitnom navodi: da je Rješenjem Višeg suda u Bijelom Polju Kri. Br. 30/24 od 14.2.2024. godine, XX određen pritvor zbog

krivičnog djela neovlašćenja proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga iz čl. 300 st.1 Krivičnog zakonika Crne Gore; da se imenovani nalazio u pritvoru u pritvorskoj jedinici Zatvora Bijelo Polje od 14.2.2024. godine do 8.11.2024. godinem, kada mu je rješenjem Višeg suda ukinut pritvor te da je istog dana po pravosnažnoj presudi Višeg suda u Podgorci K.br. 118/23 od 15.9.2023. godine, kojom je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine, imenovani upućen na izdržavanje iste u Zatvor za duge kazne, gdje se trenutno nalazi.

Dalje se navodi: da u vezi sa navodima iz pritužbe zatvorenika XX ističu da je UIKS, odnosno Zatvor Bijelo Polje, preduzeo sve mjere i radnje u cilju omogućavanja prisustva imenovanog na sahrani oca, ali da isto nije moglo biti realizovano usljed nedobijanja odobrenja od strane suda; da je dana 31.8.2024. godine (subota), sestra pritvorenika XX kontaktirala dežurnu službu Zatvora Bijelo Polje i obavijestila da je imenovanom preminuo otac, nakon čega je upoznata sa daljom procedurom i ubrzo je zatvorskom načelniku za tretman dostavila umrlicu za preminulo lice-oce pritvorenika elektronskim putem; da je od strane zatvorskog načelnika za tretman Zatvora Bijelo Polje, odmah nakon prijema informacije, pokrenuta hitna procedura prema postupajućem sudiji Višeg suda u Bijelom Polju u cilju dobijanja saglasnosti za sprovođenje imenovanog pritvorenika na sahranu oca; da shodno članu 74 Pravilnika o bližem načinu izvršavanja pritvora je predviđeno da se pritvoreno lice može privremeno izvesti iz zatvora samo po nalogu sudije za istragu ili predsjednika vijeća te da obzirom na to da se pomenuti smrtni slučaj dogodio u subotu, koji je neradni dan, službenik Zatvora je odmah stupio u kontakt sa postupajućim sudijom Višeg suda u Bijelom Polju i istog obavijestio o navedenoj situaciji te mu dostavio umrlicu preminulog lica-oce pritvorenika elektronskim putem.

Takođe se navodi: da je postupajući sudija zbog svoje privremene spriječenosti za rad usljed bolesti, uputio službenika UIKS-a da se konsultuje sa predsjednikom Višeg suda u Bijelom Polju, što je službenik pokušao u dva navrata ali da se predsjednik suda nije odazvao na telefonske pozive; da je nedugo zatim postupajući sudija kontaktirao službenika radi provjere da li je ostvarena komunikacija sa predsjednikom suda, na šta je službenik odgovorio da nije, a istom prilikom sudija je naveo da je komunicirao sa stručnom saradnicom te da će vidjeti kakva će odluka biti imajući u vidu specifičnosti u vezi pritvorenika; da nakon određenog vremena, zbog izostanka povratne informacije, službenik je kontaktirao stručnu saradnicu od nadležnog sudije, koja je potvrdila da je upoznata sa situacijom, ali da čeka dalje instrukcije od nadležnih kao i da će blagovremeno obavijestiti Zatvor Bijelo Polje, te da i pored svih pokušaja, niko od nadležnih iz Zatvora Bijelo Polje do kraja dana nije obaviješten o odobrenju za sprovođenje pritvorenika XX na sahranu oca, kako od strane postupajućeg sudije, tako ni od strane predsjednika Višeg suda u Bijelom Polju.

Dalje je navedeno: da ni narednog dana 1.9.2024. godine (nedjelja), kada se održavala sahrana, uprkos svim pokušajima dobijanja saglasnosti od strane suda, te dodatnim upitom upućenim stručnoj saradnici na dan sahrane, odobrenje za sprovođenje pritvorenika nije dobijeno; da ističu, da su tokom cijelog dana službenici obezbjeđenja u Zatvoru Bijelo Polje, bili u pripravnosti za eventualno sprovođenje pritvorenika XX na sahranu oca, međutim, isto nije realizovano iz prethodno iznijetih razloga; da je za napomenuti da je pritvorenik XX naknadno podnio molbu radi prisustvovanja obilježavanju četrdeset dana od smrti oca koja je odobrena od strane postupajućeg sudije i realizovana od strane Zatvora Bijelo Polje, te da na osnovu iznijetog cijene da od strane UIKS-a, konkretno Zatvora Bijelo Polje ni na koji način nijesu povrijeđena prava pritvorenika XX.

2.2.1. Uz izjašnjenje je dostavljena dokumentacija i to: sl. zab. ZBP-PO 4661-II/24 od 2.9.2024. godine, načelnika Službe za tretman; viber prepisku povodom zahtjeva za sprovođenje kao i nalog za izvođenje pritvorenika XX ZBP-PO 5488/24-II od 4.10.2024. godine, radi prisustvovanja pomenu (četrdesnici) 40 dana od smrti oca, izdata od strane Višeg suda u Bijelom Polju.

2.2. Zaštitnik je u skladu sa članom 35 stav 2 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore aktom br. 01-66/25-5 od 10.4.2025. godine, zatražio od Višeg suda u Bijelom Polju izjašnjenje povodom postupanja Višeg suda u Bijelom Polju povodom konkretnog događaja.

2.2.1. Viši sud u Bijelom Polju je dostavio izjašnjenje akt br. V Su br. 147/25 od 22.4.2025. godine, koji je zaveden u instituciji Zaštitnika 28.4.2025. godine, u kojem se navodi: da je od sudije XX pribavljeno izjašnjenje u kojem je naveo da je službeniku UIKS-a predočio da pripremi dokumentaciju u smislu provjera da li je informacija o smrti tačna, te da je zatim prosljedi sudu i da se za dalju komunikaciju obrati predsjedniku suda, s obzirom da se on nalazi na bolovanju, kao i da povodom davanja saglasnosti za prisustvo očevoj sahrani do predsjednika suda nije dolazio nikakav pisani zahtjev niti da je sa službenikom UIKS-a toga dana uspostavljena komunikacija.

III Utvrđene činjenice

3. Na osnovu podnešene pritužbe, dostavljenog izjašnjenja i dokumentacije od strane UIKS-a, kao i izjašnjenja Višeg suda u Bijelom Polju, utvrđeno je:

- da se podnosilac pritužbe nalazio u pritvoru u pritvorskoj jedinici Zatvora Bijelo Polje od 14.2.2024. godine do 8.11.2024. godine;
- da je 8.11.2024. godine, podnosiocu pritužbe ukinut pritvor kada je upućen na izdržavanje kazne zatvora;
- da je podnosiocu pritužbe preminuo otac 31.8.2024. godine, dok se on nalazio u Istražnom zatvoru u Zatvoru Bijelo Polje;
- da je sestra podnosioca pritužbe, 31.8.2024. godine, u jutarnjim časovima, poslala UIKS-u – Zatvor Bijelo Polje smrtnicu preminulog oca podnosioca pritužbe;
- da je zatvorski načelnik za tretman u Zatvoru Bijelo Polje, odmah nakon prijema informacije, kontaktirao putem vibera postupajućeg sudiju Višeg suda radi dobijanja saglasnosti za sprovođenje pritvorenika;
- da se smrtni slučaj dogodio u toku neradnog dana (subota), a da se sahrana održavala sutra dan (nedelja);
- da je postupajući sudija bio privremeno spriječen za rad uslijed bolesti i da je uputio službenika UIKS-a da se obrati predsjedniku Višeg suda;
- da je službenik UIKS-a stupio u kontakt stručnom saradnicom dana 31.8.2024. godine, radi upita za ishod eventualnog odobrenja, telefonskim putem;
- da kako UIKS nije dobijao informacije povodom sprovođenja, službenik UIKS-a je ponovo kontaktirao saradnicu 1.9.2024. godine, na dan sahrane, takođe telefonskim putem;
- da UIKS nije mogao stupiti u kontakt sa predsjednikom Višeg suda u Bijelom Polju;
- da je podnosilac pritužbe sproveden na pomen (četrdesnicu) ocu, koji izlazak je odobrio postupajući sudija.

IV Relevantno pravo

Domaće pravo

4. Ustav Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 001/07 od 25.10.2007, 038/13 od 02.08.2013) propisuje:

“Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.” (član 17)

“Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je samostalan i nezavisan organ koji preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda vrši funkciju na osnovu Ustava, zakona i potvrđenih međunarodnih

ugovora, pridržavajući se i načela pravde i pravičnosti". (član 81)

5. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017) propisuje:

"Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjim ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlaštenja, kao i mjere za spriječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije." (član 2);

"Zaštitnik ima pravo da sa licima koja su lišena slobode razgovara bez prisustva službenih lica." (član 24);

"Postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda pokreće se povodom pritužbe ili po sopstvenoj inicijativi." (član 28 stav 1)

"Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda." (član 41).

6. Pravilnik o bližem načinu izvršavanja pritvora ("Službeni list Crne Gore", br. 042/12 od 31.07.2012) propisuje:

"Pritvoreno lice se može privremeno izvesti iz zatvora samo po nalogu sudije za istragu ili predsjednika vijeća." (član 74)

7. Sudski poslovnik ("Službeni list Crne Gore", br. 065/16 od 12.10.2016, 019/19 od 29.03.2019, 058/19 od 18.10.2019, 006/20 od 31.01.2020, 093/20 od 11.09.2020) propisuje:

"U vrijeme kad sud ne radi vrše se samo oni poslovi koji ne trpe odlaganje.

Predsjednik suda raspoređuje sudiju za istragu i službenike i namještenike koji će biti u pripravnosti da dođu u sud. O tom rasporedu obavještavaju se nadležno državno tužilaštvo i organ uprave nadležan za policijske poslove.

Predsjednik suda određuje pripravnost i drugih sudija, službenika i namještenika radi vršenja poslova koji ne trpe odlaganje." (član 38)

Međunarodno pravo

8. Evropska konvencija o ljudskim pravima:

"Svako ima pravo na poštovanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske.

Javne vlasti neće se miješati u vršenje ovog prava sem ako to nije u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbjednosti, javne bezbjednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih." (član 8)

9. Evropska zatvorska pravila, Dodatak Preporuci Rec (2006)2 - Dio II:

24.6. U slučaju smrti ili ozbiljne bolesti bilo kog bliskog srodnika, zatvorenik će o tome odmah biti obaviješten.

24.7. Kadgod okolnosti dozvoljavaju, zatvorenik treba da ima dozvolu da napusti zatvor bilo u pratnji bilo samostalno, da bi mogao da poseti bolesnog rođaka, prisustvuje sahrani ili iz drugog humanitarnog razloga

10. Vodič za sudsku praksu Evropske konvencije o ljudskim pravima - Prava zatvorenika propisuje¹:

85. Sud je ispitivao i brojne predmete koji se odnose na odbijanje zahtjeva zatvorenika za odobrenje za posjetu bolesnom srodniku ili prisustvovanje sahrani srodnika na temelju člana 8. Konvencije (Ploski protiv Poljske, 2002., stavci 26. – 39.; Schemkamper protiv Francuske, 2005., stavci 19. – 36.).

Međutim, Sud je utvrdio da uskraćivanje dopuštenja za posjetu bolesnom srodniku ne dosiže minimalnu visinu težine da bi ulazilo u područje primjene člana 3. (Sannino protiv Italije (odl.), 2005.).

86. S tim u vezi Sud je smatrao da član 8. Konvencije ne garantuje zatvoreniku bezuslovno pravo izlaska iz zatvora da bi posjetila bolesnog srodnika ili prisustvovala sahrani srodnika. Na domaćim je vlastima da ocijene osnovanost svakog zahtjeva. Nadzor suda ograničen je na razmatranje spornih mjera u kontekstu konvencijskih prava podnosioca zahtjeva uzimajući u obzir slobodu procjene koja je data državama ugovornicama. Istovremeno Sud je naglasio da se, čak i ako zatvorenik, po samoj prirodi svoje situacije, mora biti podvrgnut različitim ograničenjima svojih prava i sloboda, svako takvo ograničenje ipak mora moći opravdati kao nužno u demokratskom društvu. Na državi je da dokaže da je ta nužnost zaista postojala, odnosno da dokaže postojanje prijeke društvene potrebe (Lind protiv Rusije, 2007., stav 94.). Sud posebno naglašava nužnost toga da domaće vlasti sprovedu detaljnu ocjenu svih pojedinačnih okolnosti predmeta (Vetsev protiv Bugarske, 2019., stavak 25.).

87. U predmetima Schemkamper, Sannino i Ploski Sud je, kako bi ocijenio jesu li uskraćivana dopuštenja za posjetu bolesnom srodniku ili prisustvovanje sahrani srodnika bila „nužna u demokratskom društvu”, uzeo u obzir određene činidbrenike kao što su: faza krivičnog postupka protiv podnosioca zahtjeva, priroda krivičnog djela, karakter podnosioca zahtjeva, težina bolesti srodnika, stepen srodstva, mogućnost izlaska uz pratnju itd. Prema tome, povreda člana 8. utvrđena je u predmetu Ploski, u kojem je podnosilac zahtjeva, koji nije bio osuđen, optužen za nenasilno krivično djelo i tražio je dopuštenje da prisustvuje sahrani svojih roditelja, koji su umrli u razmaku od mjesec dana, a vlasti nisu navele uvjerljive razloge za odbijanje i nisu razmatrale mogućnost izlaska uz pratnju.

11. Povelja o temeljnim pravima EU (2000) u članu 41 garantuje pravo na dobru upravu na način da propisuje:

„Svako ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove predmete obrađuju nepristrasno, pravično i u razumnom roku.“

12. Evropski kodeksom dobrog administrativnog ponašanja, koji je na osnovu posebnog izveštaja Evropskog ombudsmana i na njegovu inicijativu usvojio Evropski parlament Rezolucijom od 6. septembra 2001. godine, Evropski parlament je pozvao Evropskog ombudsmana da svakodnevno primenjuje Kodeks kada ispituje pravilnost rada organa Unije, a kako bi se osnažilo pravo građana na dobru upravu.

Kodeks dobre uprave odražava principe Evropskog upravnog prostora. Organi javne vlasti i javni službenici uvijek djeluju u okviru i na osnovu Ustava, zakona i drugih propisa i primjenjuju pravila i postupke propisane važećim propisima.

V ZAKLJUČNA OCJENA

13. Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, pritužbu je podnio zatvorenik XX, koji se u momentu samog događaja nalazio u Istražnom zatvoru u Bijelom Polju, a koja se može sublimirati na način da se žali na to da mu nije omogućeno da prisustvuje sahrani svog oca.

¹ https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Prisoners_rights_ENG

Između ostalog navodi da mu je od strane UIKS-a saopšteno da su se oni obratili Višem sudu u Bijelom Polju radi dobijanja odobrenja za sprovođenje, ali da nijesu dobili odgovor.

14. Uvidom u dostavljeno izjašnjenje od strane UIKS-a, utvrđeno je da je 31.8.2024. godine (subota), sestra podnosioca pritužbe kontaktirala dežurnu službu Zatvora u Bijelom Polju i obavijestila da je podnosiocu pritužbe preminuo otac, te da je nakon upoznavanja sa procedurom, zatvorskom načelniku za tretman, elektronskim putem, dostavila umrlicu za preminulo lice - oca podnosioca pritužbe, čime je, o smrti, zvanično obavijestila Zatvor Bijelo Polje.

14.1. Daljim uvidom u dokumentaciju koja je dostavljena od strane UIKS-a, Zaštitnik zapaža da je službenik Zatvora, putem Viber aplikacije, stupio u kontakt sa postupajućim sudijom za istragu Višeg suda u Bijelom Polju, koji je u tom momentu bio privremeno spriječen za rad uslijed bolesti (na bolovanju), a koji ga je uputio da se konsultuje sa predsjednikom Višeg suda u Bijelom Polju povodom konkretne stvari.

14.2. Iz sl. zabilješke ZBP.PO 4661-II/24 od 02.09.2024. godine, koju je sačinio postupajući službenik UIKS-a, proističe da je isti nakon razgovora sa postupajućim sudijom, u dva navrata pokušao da ostvari komunikaciju sa predsjednikom Višeg suda telefonskim putem, ali bezuspješno.

U istoj sl. zabilješci je konstatovano da je službenik UIKS-a, naknadno obaviješten od strane sudije kojeg je kontaktirao, da je isti stupio u kontakt sa saradnicom i da „će vidjeti kakva će odluka biti“.

14.3. Iz navedene sl. zabilješke, kao i iz dostavljene viber prepiske postupajućeg službenika UIKS-a i saradnice u Višem sudu, proizilazi da je postupajući službenik UIKS-a ostvario komunikaciju sa istom, kako bi dobio odgovor od strane Višeg suda u vezi sa molbom podnosioca pritužbe, kako istog dana tako i narednog dana kada se sahrana i obavila. Međutim, iz prepiske proizilazi da ni službenici Višeg suda, a povodom konkretnog zahtjeva, niko nije javljao.

14.4. Na kraju, Zaštitnik zapaža da je službenik UIKS-a u sl. zabilješci konstatovao da je čitava komunikacija ostvarena telefonskim putem, iz razloga što su bili neradni dani 31.8. i 1.9.2024. godine (subota i nedelja).

15. U izjašnjenju Višeg suda u Bijelom Polju je konstatovano da se postupajući sudija, koji je bio kontaktiran od strane službenika UIKS-a, u cilju dostavljanja izjašnjenja Zaštitniku, izjasnio da je istom predočio da pripremi dokumentaciju u smislu provjera da li je informacija o smrti tačna, te da je zatim proslijedi sudu i da se za dalju komunikaciju obrati predsjedniku suda, s obzirom da se nalazi na bolovanju.

Zaštitnik dalje zapaža da je navedeno da u vezi davanja odobrenja podnosiocu pritužbe, do predsjednika suda nije dolazio nikakav pisani zahtjev niti da je sa službenikom UIKS-a toga dana uspostavljena komunikacija.

16. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka se zaključuje da je uprava Zatvora u Bijelom Polju ostvarila određeni vid komunikacije sa zaposlenima u Višem sudu u Bijelom Polju u interesu podnosioca pritužbe. Šta više, postupajući službenik je uložio dodatne napore kako bi se eventualno realizovalo sprovođenje podnosioca pritužbe na sahranu ocu, na način što je više puta kontaktirao saradnicu u sudu.

Međutim, Zaštitnik konstatuje da uprava Zatvora u Bijelom Polju, nije zvaničnim putem (putem mail-a na zvaničnu mail adresu suda), obavijestila Viši sud u Bijelom Polju, o potrebi sprovođenja podnosioca pritužbe na sahranu oca, kako ih je sudija za istragu prvobitno i uputio.

17.1. Zaštitnik podsjeća da uspostavljeni vid komunikacije koju su inicirali službenici UIKS-a, iako predstavlja vid ažurnog postupanja, ne može biti dovoljna zamjena za službenu korespondenciju između dva državna organa, čije radno vrijeme nije ograničeno samo na radne dane. Naime, Sudskim poslovnikom je propisano da se, u vrijeme kad sud ne radi, vrše samo oni poslovi koji ne trpe odlaganje (čl. 38, st. 1), te da predsjednik suda određuje pripravnost i drugih sudija, službenika i namještenika radi vršenja poslova koji ne trpe odlaganje (čl. 38, st.3).

18. Kako je, u konkretnom slučaju, izostala službena korespondencija između Zatvora u Bijelom Polju i Višeg suda u Bijelom Polju, to Zaštitnik prihvata izjašnjenje Višeg suda u kojem se navodi da pisani zahtjev o tome da se podnosiocu pritužbe omogući da prisustvuje sahrani oca nije dolazio do predsjednika suda.

18.1. Dobro je utvrđena sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava da pritvor, kao i svaka druga mjera kojom se osobu lišava slobode, uključuje tome svojstvena ograničenja privatnog i porodičnog života te osobe. Međutim, bitan je dio prava zatvorenika na poštovanje porodičnog života da mu vlasti omoguće ili, ako je potrebno, pomognu u održavanju kontakta s užom porodicom u skladu sa članom 8 Evropske konvencije.² Svako miješanje u podnosiiteljevo pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života mora biti opravdano u smislu člana 8 stav 2 Konvencije. Primijenjeno na okolnosti konkretnog predmeta, kako je već obrazloženo, Zaštitnik primjećuje da je UIKS postupao blagovremeno i ažurno, odnosno u dobroj namjeri da obezbijedi prisustvo podnosioca pritužbe očevoj sahrani, a shodno odredi Pravilnika da se pritvoreno lice može privremeno izvesti iz zatvora samo po nalogu sudije za istragu ili predsjednika vijeća (čl. 74). U tom smislu, propust da se u vidu formalne, odnosno zvanične korespondencije obrate Višem sudu kao organu nadležnom da donesu odluku o istom, a bez obzira na okolnost da je za rezultat imalo činjenicu da se nije blagovremeno odlučilo o tome da li će podnosilac pritužbe prisustvovati očevoj sahrani, nije takav da predstavlja povredu člana 8 Konvencije. Zaštitnik dalje primjećuje da je podnosiocu pritužbe omogućeno da prisustvuje četrdesetodnevnom pomenu, dana 6.10.2024. godine, koji nalog za izvođenje je izdat od strane sudije Višeg suda u Bijelom Polju.

19. Međutim, Zaštitnik podsjeća da dobra uprava, shodno svojim načelima i principima, podrazumijeva da je uprava okrenuta potrebama građana, da je otvorena i dostupna građanima, da postupa sa uvažavanjem i pažnjom, da jednako postupa sa građanima u istim i sličnim situacijama, kao i da blagovremeno postupa po zahtjevima građana. Kašnjenje organa javne uprave u donošenju odluka i djelovanju, može izazvati nezadovoljstvo, nepravdu ili ozbiljnu štetu i javnom interesu i privatnim interesima.

20. Zaštitnik takođe podsjeća da je Komitet ministara Savjeta Evrope usvojio više preporuka, koje imaju za cilj postizanje određenih segmenata dobre uprave. Dostignuti standardi u okviru Savjeta Evrope, kao i usvajanje Evropskog kodeksa dobrog administrativnog ponašanja (2001) na nivou Evropske unije, stvorili su uslove za donošenje jedne sveobuhvatne preporuke o dobroj upravi, koja definiše osnovno pravo na dobru upravu i time olakšava njegovu efektivnu primjenu u praksi.

21. Preporuka R. (2007) 7 o dobroj upravi je veoma važan dokument koji postavlja načela i pravila koja organi javne uprave treba da primenjuju u svom odnosu sa građanima, tj. javnošću, kako bi se izgradila dobra uprava. Preporuka sadrži načelo postupanja u okviru razumnog vremenskog roka, koje podrazumijeva da javna uprava vrši svoje dužnosti u razumnom vremenskom roku³.

² Khoroshenko protiv Rusije [VV], 2015., stav 110.

³ Preporuka R (2007)7 o dobroj upravi. Načelo 6 postupanja u okviru razumnog vremenskog roka.

22. Shodno načelima i principima dobre uprave, polazeći od načela pravde i pravičnosti Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore u skladu sa članom 20 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore daje

P R E P O R U K U

Upravi za izvršenje krivičnih sankcija – Zatvor u Bijelom Polju:

a) da u budućim analognim situacijama ostvari zvaničnu korespodenciju sa sudovima i drugim državnim organima u cilju efikasnog i blagovremenog odlučivanja o pravima pritvorenih i lica na izdržavanju kazne zatvora.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore će ispunjenje date preporuke pratiti u kontinuitetu.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Mirjana Radović

Dostavljeno:

- podnosiocu pritužbe;
- Višem sudu u Bijelom Polju;
- Upravi za izvršenje krivičnih sankcija;
- Upravi za izvršenje krivičnih sankcija – Zatvor Bijelo Polje;
- a/a.